

Minder subsidies voor verenigingen

Daling overheidssteun dwingt organisaties tot moeilijke zoektocht naar (privé)geld

- ▶ Financiële situatie van verenigingsleven in kaart gebracht
- ▶ Organisaties zien structurele subsidies van overheid afnemen
- ▶ Projectsubsidies en geld van privésector steeds belangrijker

Jan COLLA

In 2015 zagen bijna vier op de tien verenigingen hun permanente overheidssubsidies sterker dalen dan het jaar voordien. In percentages uitgedrukt, nemen voor bijna acht op de tien verenigingen de structurele subsidies met 1 tot 10 procent af. Tegelijk stijgen de projectsubsidies niet. Er komt dus ook geen geld bij voor specifieke projecten met welomschreven voorwaarden. Integendeel, ook die subsidies verminderen, al blijft die daling stabiel. Dat zijn de belangrijkste conclusies van de barometer van de financiële situatie van het verenigingsleven, een onderzoek dat de Koning Boudewijnstichting jaarlijks laat uitvoeren.

Dat verenigingen en organisaties minder kunnen rekenen op overheidssubsidies, is niet nieuw. Sinds 2012 neemt het aandeel van overheidssubsidies in de totale inkomsten van de verenigingen af. Opmerkelijk is wel dat almaar meer verenigingen zich daarover ernstig zorgen maken. Terwijl in 2014 nog 59 procent van de organisaties van mening was dat de economische situatie van de verenigingssector in het algemeen verslechtert, gold dat afgelopen jaar al voor

70 procent, in beide taalgemeenschappen bovendien. De zowat zevenhonderd ondervraagde directeurs vertegenwoordigen overigens verenigingen uit de verschillende activiteitensectoren. In afnemende volgorde van vertegenwoordiging zijn dat sociaal welzijn, gezondheid, cultuur, ontwikkelingssamenwerking en milieu.

„Eigenlijk hanteert de overheid de klassieke kaasschaaf”, zegt Paul Stessens, directeur van Kringwinkel Hageland. „Plakje na plakje wordt de blok kaas kleiner. Die besparingstechniek heeft als voordeel dat de last verspreid wordt over iedereen, in ongeveer dezelfde mate. Het betekent ook dat er geen heuse hakbijl moet worden bovengehaald in de ene of de andere sector en dat men dus geen keuze voor of tegen de ene of de andere sector moet maken. Het nadeel is wel dat tien procent minder soms al genoeg is om werkingen volledig stil te leggen.”

„In de ngo-sector was de privésector vroeger als het ware de vijand. Nu hebben we elkaar nodig”

Overheidsfinanciering verloopt nu vaker via projectsubsidies en dat blijft niet zonder gevolgen. Verenigingen moeten meer in projecten denken en dus meer op de korte termijn. Ook aanwervingen gebeuren vaker op projectbasis. Verenigingen hebben het gevoel dat de overheid projectsubsidies gebruikt om hun eigen maatschappelijke doelstellingen door de verenigingen te laten realiseren, waarschuwt de Koning

Boudewijnstichting. Dirk Verbist, bestuurder bij de Verenigde Verenigingen, beaamt dat. „Overheden zijn almaar vaker geneigd om voor hun eigen specifieke doelstellingen projectsubsidies uit te schrijven en organisaties met elkaar te laten concurreren om op de goedkoopste manier het beste resultaat te behalen. Men denkt dus heel vaak op de korte termijn, wat veel minder ruimte geeft aan vormen van innovatie die anders makkelijker ontstaan in het maatschappelijke middenveld.”

Verenigingen en organisaties moeten dan ook op zoek naar andere bronnen van inkomsten, onder meer in de privésector. Dat betekent dan weer dat ze hun maatschappelijke impact moeten aantonen, resultaatsverbintenissen moeten aangaan en professioneler moeten worden. Een kantelpunt, zegt Roos Peirsegaale van Vredeseilanden. „In de ngo-sector was de privésector voorheen de vijand, bij wijze van spreken. Dat wordt nu opengebroken, want we hebben elkaar nodig om vooruit te gaan.”

Een nieuwere bron van inkomsten voor nogal wat organisaties en verenigingen is het duolegaat, waarbij een erfflater een deel van zijn bezittingen nalaat aan een goed doel. „Wij kiezen onder meer voor die vorm”, zegt Manuella Drieskens van Salvatoriaanse Hulpactie in Hamont. „Subsidies krijgen wij niet en geld van de privésector is voor ons geen optie. We halen wel inkomsten uit giften, giften voor onze financiële kindradoptie en ontvangen steun van onze andere vzw, Salvatoriaanse Ontwikkelingshulp, die kleding inzamelt.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Verenigingen en organisaties moeten creatief zijn om geld binnen te halen. © Frank Bahn Müller

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Een stuk chocolade

„Honderd-en-een wordt ze vandaag. Telkens ik haar zie, herhaalt ze dat ze wekelijks *KERK & leven* leest. Dat zal vandaag niet anders zijn. Ja, mijn grootmoeder is gelovig en ze is dat met sprekend gemak. Het geloof zit haar als gegoten, als maatkleedij van een meesterkleermaker. Met wijlen haar man, mijn grootvader en dooppeter, praatte ik indertijd veel over het geloof. Soms schreven we elkaar lange brieven. De discussies liepen dan hoog op, want mijn geloof was jong en onstuimig, het zijne traditioneel en onwrikbaar.

Het geloof van mijn grootmoeder bewandelt de gulden middenweg. Het is zachter. Dat zie je wel vaker, dat vrouwen serener geloven. Gelovigen met een grote mond zijn meestal mannen, gelovigen met een groot hart zijn vaak vrouwen. Alweer een reden om vrouwen dringend op te waarderen in de Kerk.

Ik had het dus over mijn grootmoeder. Op deze eerste dag van de vasten glijd ik in mijn herinnering terug naar mijn kinderjaren. Een beeld dat diep in mijn geheugen gebeiteld zit, is dat van mijn grootouders die koffiedrinken in hun salon. Gezeten aan een groot raam, met een adembenemend zicht op de heuvelruggen van de Vlaamse Ardennen. Aardkluiten die in Vlaanderen bergen heten en menig wielrenner, prof of amateur, venijnig in de kuiten bijten. Vorig jaar verliet mijn grootmoeder haar huis en nu woont ze op de Oude Kwarenton, een legendarische wielerbult. Als u daar voorbijfiets, stap dan even binnen in *De Pupiter* en drink met haar een kop koffie.

Vroeger dronk ze dus koffie voor het raam. En dan werd daar steevast chocolade bij gegeten. Ik was er dol op. Op een dag was er echter geen chocolade. „Het is vasten,” legde mijn grootmoeder me uit, „en dan snoepen we niet.” Dat was mijn eerste kennismaking met de veertigdagentijd. Enkel op zondag, zo leerde ze me, was er wel chocolade. Eén stukje slechts, maar dat smaakte net daardoor dubbel zoet. Zondagen zijn stapstenen tussen carnaval en Pasen. Veel mensen die vandaag een seculiere vasten inlassen, weten dat niet.

Dat stuk chocolade lijkt een banale jeugdherinnering, maar het leerde me de essentie van de vasten. De schoonheid van de onthouding schuilt niet in de zelfpijniging, maar in de verwachting. De verwachting van een tuin vol chocolade-eieren, dacht ik toen. De verwachting van de verrijzenis, weet ik nu. In beide gevallen gaat het over het geloof dat de veertigdaagse tocht naar een bestemming leidt.

De tocht is echter ook zinvol op zich. Zes dagen zonder chocolade gaven de zevende dag meer smaak. De vasten leerde me het besef dat niets ooit vanzelfsprekend mag zijn. Wat van waarde is, moet je altijd blijven waarderen, hoe klein ook. Voor christenen is de vasten daarom bij uitstek een moment om te beseffen hoe bevoorrecht wij zijn, met alles wat we hebben en de overvloed aan kansen die we krijgen. We kwamen naakt en weerloos op de wereld, dus alles wat we nu hebben, hebben we gekregen. Zoveel besef dankzij één stuk chocolade. Ik ben mijn grootmoeder dankbaar.

Ook Broederlijk Delen doet een beroep op het besef. Dat wij het in dit deel van de wereld beter hebben dan miljarden anderen, heeft veel meer met geluk dan met eigen verdienste te maken. Als wij in Colombia geboren waren, zouden we dan hetzelfde leven leiden? Een vraag om ons veertig dagen te stellen en solidair te beantwoorden.

Op deze eerste dag van de vasten zijn statistisch gezien 1.529 lezers van *KERK & leven* jarig. Ik wens hen allen een mooie dag. Al zullen ze me ongetwijfeld vergeven dat ik me in het bijzonder tot die ene lezer richt. Beste *bomma*, via dit stukje, dat je elke week trouw leest, wens ik je met heel mijn hart een zeer gelukkige verjaardag. Zondag gaan we dat samen vieren. Want op zondag mag dat, dan neemt de vasten even een pauze. Ik ben benieuwd of er chocolade is. ”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be